

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ' ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ' ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

Α. Το κείμενο αναφέρεται στη σύγκριση της παιδείας και της εκπαίδευσης. Αρχικά επισημαίνεται πως οι δυο όροι, αν και χρησιμοποιούνται ως συνώνυμοι, διαφέρουν νοηματικά και πρακτικά. Ειδικότερα η έννοια της παιδείας ανάγεται στους αρχαίους φιλοσόφους και εξελίσσεται ως αρετή ή συνδυάζεται με την παιδική ηλικία. Ετυμολογικά συγγενής έννοια με την παιδεία είναι η εκπαίδευση, η οποία όμως συνδέεται με τη διδασκαλία και την άσκηση. Στη συνέχεια θίγεται η ανάγκη διερεύνησης των ομοιοτήτων και των διαφορών των δυο εννοιών. Κοινό τους σημείο συνιστά η συνεργατική τους σχέση, καθώς και δυο στοχεύουν στη μάθηση και στη θεσμοθετημένη γνώση, η οποία εξαρτάται συχνά από την κοινωνική και οικονομική δυνατότητα των δεκτών. Τέλος, η προαιρετική και ελεύθερη λειτουργία της παιδείας διαφοροποιείται σημαντικά από την υποχρεωτική πρακτική της εκπαίδευσης.

Β1. Λάθος, Λάθος, Σωστό, Λάθος, Σωστό

Β2 α) σύγκριση, αντίθεση, με συγκρινόμενες-αντιπαραβαλλόμενες έννοιες την παιδεία και την εκπαίδευση και διαρθρωτική λέξη "αντίθετα" και τις λέξεις "διαφορές" και "διαφορετική"

Από την ΚΕΕ προτείνεται να γίνει δεκτή και η απάντηση "ορισμός", εφόσον αιτιολογηθεί (Σε αυτήν την περίπτωση εστιάζουμε στο παράθεμα αναζητώντας τα μέρη ενός ορισμού: *Η παιδεία είναι περισσότερο μέθοδος· η εκπαίδευση κυρίως πράξη. Η παιδεία είναι (πρέπει να είναι, για να μην παραβαίνει τον εαυτό της) λειτουργία λίγο πολύ ελεύθερη. [...] Η εκπαίδευση ελέγχεται εκ προθέσεως εντεταλμένη. Η παιδεία είναι (οφείλει να είναι) προαιρετική· η εκπαίδευση θεωρείται, και σωστά, υποχρεωτική.*)

β) σωστόσο: αντίθεση

επομένως: συμπέρασμα

προκειμένου: σκοπός

που πάει να πει ότι: επεξήγηση

κυρίως: έμφαση, επιτονισμός

Β3 α) ανιχνεύονται: ανευρίσκονται, βρίσκονται, εντοπίζονται

συνάπτεται: συναρτάται, συνδέεται, συνδυάζεται, συσχετίζεται

εμφανίζεται: παρουσιάζεται, απαντά, ανευρίσκεται, επισημαίνεται

συντελεστών: παραγόντων, παραμέτρων, συνιστωσών

προφανείς: έκδηλες, πρόδηλες, ολοφάνερες, ξεκάθαρες

β) αναβαθμίζεται -υποβαθμίζεται
μεταγενέστεροι - προγενέστεροι
ιδιωτική - δημόσια
επιτρέπουν- απαγορεύουν, αποτρέπουν
διαφορές - ομοιότητες

B4 α) Ρήματα παθητικής φωνής από την 1η παράγραφο: εναλλάσσονται, ανιχνεύονται, αναβαθμίζεται, αναδεικνύεται, θεωρείται, συνάπτεται (διαλέγουμε 2 από αυτά)

β) Με την απόκρυψη του υποκειμένου δίνεται έμφαση στην ενέργεια του ρήματος και στο αποτέλεσμα της. Στην α' παράγραφο η παθητική φωνή κυριαρχεί και μάλιστα συνδέεται με τη χρήση του γ' ενικού και πληθυντικού προσώπου, συμβάλλοντας έτσι στη διαμόρφωση επίσημου, τυπικού και απρόσωπου- ουδέτερου ύφους, και προσδίδοντας αντικειμενικότητα στο κείμενο. Με αυτόν τον τρόπο ο λόγος καθίσταται ακαδημαϊκός, επιστημονικός και δοκιμιακός.

Γ. Παραγωγή λόγου

Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο σε μαθητική εφημερίδα (παράθεση τίτλου)

Γλώσσα: επίκληση στη λογική, κυριολεκτική

Ύφος: αντικειμενικό, σοβαρό, με στόχο την πληροφόρηση του αναγνώστη και την κινητοποίησή του για το συγκεκριμένο θέμα (ρηματικό πρόσωπο: γ' ενικό)

Πρόλογος: δίνεται ο χαρακτήρας του σύγχρονου εκπαιδευτικού συστήματος (Εκπαιδευτικός ρόλος του σχολείου: μετάδοση γνώσεων-προετοιμασία για τις εξετάσεις, εξειδίκευση-επαγγελματική αποκατάσταση)

και κυρίως η ανάγκη επαναπροσδιορισμού του ρόλου του σχολείου και σύνδεσής του με τη παιδευτική λειτουργία

Κ.Μέρος

Α' Ζητούμενο

Παιδευτική λειτουργία του σχολείου

1. Κοινωνικοποίηση (ο ρόλος της ομάδας, επαφή με κοινωνικά προβλήματα, συνύπαρξη με το "διαφορετικό", καλλιέργεια κοινωνικών αρετών: ομαδικότητα, αλληλεγγύη, γαλούχηση ατόμων με αναπτυγμένη συναισθηματική νοημοσύνη, χαρακτηριστικά ενσυναίσθησης και συνεργατικό πνεύμα)
2. Διαμόρφωση πολιτικής σκέψης και δημοκρατικής συνείδησης (ενδιαφέρον για τα κοινά, ανάπτυξη συλλογικής ευθύνης, καλλιέργεια δημοκρατικού

αισθήματος-ιδιαίτερα σημαντικός ο ρόλος σήμερα που διάγουμε μια εποχή απολιτικοποίησης)

3. Ηθική ολοκλήρωση και αυτογνωσία (αξίες, ηθικές αρχές, αυτονομία, αντίσταση σε μηχανισμούς χειραγώγησης)
4. Ελεύθερο πνεύμα απαλλαγμένο από δουλικότητα, προκαταλήψεις, στερεότυπα, ιδιαίτερα στο πλαίσιο της σύγχρονης παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας
5. Διαμόρφωση οικολογικής συνείδησης (εξοικείωση του μαθητή με τα αγαθά της φύσης -σεβασμός απέναντι στο περιβάλλον)
6. Προσωπικότητες σφυρηλατημένες με τα αγαθά τους αθλητικού ιδεώδους (γνήσια αγάπη για τον αθλητισμό, ενδυνάμωση σώματος και πνεύματος)
7. Ενίσχυση της δημιουργικής αυτοέκφρασης και φαντασίας(επαφή με την ποιοτική τέχνη)

Β' Ζητούμενο

Τρόποι που συμβάλλουν στην ενίσχυση του ποιοτικού ρόλου του σχολείου

Γενικά: χρήση οπτικοακουστικών μέσων, καλλιέργεια κρίσης, βιωματική μάθηση, ενεργητική συμμετοχή των μαθητών στην εκπαίδευση

Ειδικά:

- i. Εργασίες για κοινωνικά προβλήματα, εθελοντισμός, δράσεις αλληλεγγύης, ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες, καλλιέργεια επικοινωνιακών δεξιοτήτων)
- ii. Μαθητικές κοινότητες, Βουλή των Εφήβων, επισκέψεις στη Βουλή, επισκέψεις σε τόπους ιστορικής μνήμης, διοργάνωση και συμμετοχή σε "αγώνες λόγου"
- iii. Κουλτούρα του διαλόγου, κριτική ικανότητα
- iv. Δράσεις που εστιάζουν στην αποδοχή του διαφορετικού,
- v. Ανακύκλωση, προώθηση και συμμετοχή σε περιβαλλοντικές δράσεις
- vi. αναβάθμιση αθλητικού πυλώνα στην εκπαίδευση
- vii. δυνατότητες δημιουργικής αυτοέκφρασης, καλλιτεχνικές δραστηριότητες, διαγωνισμοί

Άλλος τρόπος ανάπτυξης του β' ερωτήματος: συγκριμένες δράσεις από τους εκπαιδευτικούς και άλλες από τους μαθητές

Σε κάθε περίπτωση είναι καλό οι θέσεις του α' ερωτήματος με τις προτάσεις του β' να βρίσκονται σε αντιστοιχία